

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2019, în cauza penală în privința lui

*Muntean Artiom XXXXX, născut la
XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 01.12.2017 – 11.12.2018.

instanța de apel: 15.01.2019 – 20.02.2019

instanța de recurs ordinar: 23.05.2019 – 30.10.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 11 decembrie 2018, *Muntean Artiom* a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal și în baza acestei legi *prin aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală*, i s-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate privind circulația substanțelor narcotice, psihotrope pe un termen de 2 ani.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate lui Muntean Artiom a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 2 ani, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: *Muntean Artiom*, în perioada nestabilită de organul de urmărire penală până la data de XXXXX, a păstrat substanță stupefiantă PVP materie uscată, în proporții deosebit de mari și fără scop de înstrăinare.

La data de XXXXX în jurul orei 18:00, Muntean Artiom, în timp ce se afla în XXXXX, a fost observat de către colaboratorii poliției, care erau implicați în serviciu în componența echipajului XXXXX, având un comportament suspect. Fiind condus în incinta Inspectoratului de Poliție Centru al DP mun. Chișinău, Muntean Artiom a predat benevol un pachet de polimer, în care se afla o substanță cu aspect de praf, de culoare albă.

Conform Raportului de constatare tehnico-științifică nr. XXXXX, substanța cu aspect de praf de culoare albă reprezintă PVP. Cantitatea substanței PVP (materie uscată) constituie 0.212 g, care conform Listei substanțelor narcotice psihotrope și a plantelor care conțin astfel substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului 79 din 23 ianuarie 2006 și modificările ulterioare, constituie proporții deosebit de mari.

Astfel, Muntean Artiom a săvârșit circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora fără scop de înstrăinare, în proporții deosebit de mari, adică păstrarea drogurilor în proporții deosebit de mari fără scop de înstrăinare, infracțiune prevăzută de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Centru, Daranuța Iana prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea de la inculpatul Muntean Artiom a cheltuielilor judiciare suportate din contul bugetului de stat pentru efectuarea expertizei și examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, și anume a sumei de 1857 lei.

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că:

- cheltuielile judiciare înaintate de acuzatorul de stat, sunt formate din efectuarea constatării tehnico-științifice și examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, în sumă de 1857 lei, pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr. XXXXX și examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 21 septembrie 2017;

- sentința pronunțată de instanța de judecată contravine prevederilor art. 227 alin. (1), art. 229 Cod de procedură penală;

- instanța nu a dispus fie încasarea cheltuielilor judiciare din contul lui Muntean Artiom, fie trecerea în contul statului a cheltuitelor respective;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2019, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, instanța de fond just a constatat că cheltuielile la care face referire procurorul au fost efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Conform prevederilor art. 228 alin. (4) Cod de procedură penală, expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu, astfel instanța de apel a concluzionat că sumele solicitate spre încasare și pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 1857 lei, nu pot fi invocate, deoarece acțiunile experților au fost efectuate în cadrul unei însărcinări de serviciu, iar careva probe concludente că sumele enunțate supra au fost suportate în afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu de către expert, nu au fost prezentate.

Instanța de apel a considerat că, prevederile legale la care face trimitere acuzatorul de stat în apelul său, se referă la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată ori cheltuielile judiciare care sunt enumerate în dispoziția art. 227 alin.(2) pct. 5) Cod de procedură penală nu prevăd expres achitarea din contul condamnaților a cheltuielilor judiciare.

5. Decizia motivată a instanței de apel pronunțată la *20 martie 2019*, a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, la *05 aprilie 2019*, prin care, invocând incidența prevederilor *art. 427 alin. (1) pct. 6)* Cod de procedură penală, și anume că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, a solicitat casarea deciziei în partea ce ține de neîncasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 1857 lei, cu remiterea cauzei în această parte la rejudecare.

5.1. În motivarea recursului ordinar, procurorul a menționat că:

- soluția instanței de apel, prin care a fost respinsă solicitarea procurorului referitor la neîncasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare;

- legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat.

Prin urmare în situația când art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare soluția instanțelor judecătorești de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată, or, procurorul în apelul declarat a făcut dovada cheltuielilor suportate de stat la efectuarea expertizelor judiciare;

- suportarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat;

- trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului la părerea acuzării intră în contradicție și cu prevederile art. 16 alin. (2) din Constituția RM, prin care se indică că foști cetățenii R. Moldova sunt egali în fașa legii și a autorităților publice, iar banii cheltuiți de stat în urma acțiunilor infracționale a făptașului, care este recunoscut vinovat în modul stabilit de lege, sunt bani publici ce revin din contribuțiile cetățenilor. De asemenea, alin. (1) art. 1398 Cod civil, prevede obligarea reparării prejudiciului patrimonial cauzat prin acțiuni sau omisiuni, de cel care acționează față ; altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul;

- pornind de la faptul că prin sentința din XXXXX în sarcina inculpatului condamnat urma să fie puse obligațiunile care urmau a fi executate de acesta, adică achitarea cheltuielilor suportate de stat, însă acesta fiind practic scutit de aceste obligațiuni, în opinia acuzării fără careva temeiuri legale. Astfel se constată inegalitatea părților în proces și punerea proprietății publice, garantate de art. 127 alin. (2) din Constituția RM într-o situație defavorizată față de condamnat care a acționat ilicit față de bugetul public, ceea ce, conform legislației în vigoare și jurisprudenței CEDO, nu poate fi admis.

6. Referință asupra recursului procurorului, a fost depusă de către avocatul Șevciuc Ana ce acționează în numele inculpatului Muntean Artiom, prin care și-a expus poziția privind respingerea recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în

camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material. Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă temeuri care în mod evident nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei sau când argumentele formulate de recurent nu au un fundament juridic.

Potrivit textului recursului declarat de către procuror, acesta invocă de drept temeiul de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din textul recursului, Colegiul penal atestă că, autorul în esență critică hotărârea instanței de apel în partea cheltuielilor judiciare, prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de a încasa aceste cheltuieli din contul inculpatului, pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică nr. XXXXX și examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 21 septembrie 2017, în sumă totală de 1857 lei.

Așadar, se constată că aceste alegații au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra căroră această instanță s-a expus întemeiat și nu există raționamente ca instanța de recurs să se îndepărteze de la concluziile efectuate de instanța de grad inferior, întrucât criticile procurorului în partea ce se referă la dezacordul cu respingerea încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, Colegiul penal consideră că, acestea sunt neîntemeiate, deoarece instanțele de fond corect au ajuns la concluzia că aceste cheltuieli urmează a fi puse în sarcina statului deoarece au fost suportate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

La acest capitol, Colegiul penal menționează că raportul de constatare tehnico-științifică și examinarea medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei efectuate în privința inculpatului Munten Artiom, a fost utilizat în sensul art. 93 alin. (2) pct. 2)

și 7) Cod de procedură penală în calitate de probă și care a fost pus la baza acuzării inculpatului, respectiv aceste cheltuieli judiciare urmează a fi suportate de ordonatorul expertizei din mijloacele alocate pentru efectuarea acesteia din bugetul alocat.

Astfel, în situația când efectuarea expertizei a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea acesteia urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, și nu din contul inculpatului, după cum pretinde recurentul.

Atât normele procesual-penale relevante cauzei, cuprinse în art. 227 - 229, precum și cele din Legea specială nr. 68/2016 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stabilesc că responsabili pentru achitarea plăților încasate de la stat în folosul organelor abilitate cu efectuarea expertizelor judiciare, sunt ordonatorii unor atare acțiuni procesuale.

Din ansamblul considerentelor care preced, rezultă că cheltuielile judiciare suportate pentru instrumentarea acestei cauze urmează a fi acoperite din bugetul de stat și nu pot face obiectul unei rambursări din partea inculpatului, în cazul în care ultimul nu le-a ordonat.

Argumentele procurorului în susținerea solicitării de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului, nu pot fi reținute, deoarece *modificările în dispoziția alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală sunt în vigoare din data de 09.02.2018, iar acțiunile procesuale pentru care se solicită încasarea cheltuielilor din contul inculpatului au fost efectuate în 2017*, iar legea procesual-penală nu are efect retroactiv, ținând cont de prevederile art. 3 Cod de procedură penală, care stipulează că, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Totodată, Colegiul penal notează că prin modificările efectuate prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 40-47/108 din 09.02.2018), au fost interpretate eronat de către recurent, or, legislatorul nu și-a exprimat intenția de a pune în sarcina inculpatului recuperarea cheltuielilor judiciare, dar a lăsat această soluționare la dispoziția instanței deoarece prin abrogarea alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală și lăsarea în vigoare a celorlalte dispoziții din art. 227 - 229 Cod de procedură penală, precum și a celor din art. 75 din Legea nr. 68/2016, determină concret că compensarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor se face din contul celor care ordonează această acțiune

procesuală, iar interpretarea extensivă în defavoarea legii procesual-penale este interzisă.

Elocvent, Colegiul penal menționează că, partea acuzării nu a prezentat careva probe ce ar confirma solvența inculpatului sau capacitatea acestuia de achitare a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizei, având această obligație exclusivă.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță cazul de casare invocat de către recurent, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează, că argumentele invocate de recurent sunt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procuror, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 februarie 2019, în cauza penală în privința lui *Muntean Artiom XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 28 noiembrie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda